

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

2. De delectatione, actu quarto, fructuque contemplationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

enim qui se humiliat, exaltabitur, & qui se exaltat humiliabitur.

SECTIO SECVNDA.

De delectatione quarto actu fructuque contemplationis.

I. **A**ctus quartus contemplationis est incredibilis fructus, & delectatio, *Fructus cont m- plat onis* quæ ex Dei presentia, colloquio, luminibus, *1.* auxilijs, communicatione secretorum, virtutū incremento percipiuntur. Magna hæc sunt, & nescio an maiora in hac peregrinatione excogiari possint: letantur homines parvo accepto beneficio: efferuntur letitia si thesaurum inveniunt, si verbū gratum a Rege accipiant si promissum beneficium audiant; imò si ad eius colloquium admittantur. Quid de regibus loquimur? Plusquam Salomon hic est Rex Regum, Dominus Dominantium, qui in manu orbem gestat, & cuius comparatione imitar pulvisculi omnia reputantur, & huic liceat colloqui, cor manifestare, audire & reddere voces. Hic fileat omnis eloquentia, calamus omnis stupeat, lingua hareat, & omnis sapientia humana tanto fulgori se palpi an lo submittat. *Psal. 115 12.* Quid retribuam Domino, ait propheta, pro omnibus qua retribuit mihi. Multa & excelsa fecit tibi o Rex David; sed illud summum quòd te frequentissimè in cōsortium familiaritatis & deliciarum suarum

Can. 8.7 admittat. Si dederit homo omnem substantiam de-
 mus sua pro dilectione, & retributione, quasi nihil
 Luc. 1. Deus despiciet eam. Fecit Dominus servis suis
 49. magna qui patens est, & sanctum nomen eius. Qua-
 re idem rex merito exclamat. Quam magna
 Psal. 30. multitudo dulcedinis tua Domine, quam abscondisti
 30. timentibus te. Persecisti eis qui sperant in te, in con-
 spectu filiorum hominum. Abscondisti eos in abs-
 condito faciei tuae, à conturbatione hominum. Pro-
 teges eos in tabernaculo tuo, à contradictione lin-
 guarum. Quid maius, maioriq[ue] consolatione
 dignum recenseri potest? Oculo Dei teguntur
 isti, ut nemo qui noceat aut turbet, appro-
 pinquare possit. Si quis eminus telo petere
 velit; si quis lingua venenata perfodere, nec
 id illi integrum relinquitur: nam absconditi
 sunt in tabernaculo Regis. Circa quod multi
 praesidiarij astant, & accedentes arcent, atque
 in fugam convertunt.

Latitia 2. Hæc animi lætitia oritur primùm ex bo-
 Spiritua- ni presentis nonnulla possessione; quod bo-
 nis Origo. num, cum Deus sit, sequitur summum esse,
 1. & summum gaudium adferre solere. Et cen-
 setur presens esse supra modum ordinarium,
 tum quia maiores effectus presentie suae tali
 animæ indicat; tum quia lumina, solatia, se-
 sus amoris eximij, quæ omnia à nulla crea-
 tura produci possunt, satis arguunt dignum
 Dei hic esse; tum quia mens pura, & ab om-
 ni peccati labe purgata, seipsa fruitur ac vti-

NVI
 276

car in honorem diuine maiestatis. Denique qui sic afficitur, inania sperat, & expectat de manu tam liberalis ac benigni Domini, atque in eius obsequio, & vivere, & emori, statuitque id ipsum firmiter, & confidit.

3. Ex hoc sequuntur gaudiorum excessus quidam; atque inprimis iubilus mentis. Qui enim hausto copiose vino imbutus, & leti sunt, & in voces lætitię profiliunt, totique sese effundunt. Ita & qui nectar istud hauserunt, corde lætitię gestiente in hymnos & cantica prorumpunt, & toto animo in laudes diuinas sese effundunt.

4. Alius excessus, ebrietas spiritualis vocatur: estque experientia voluptatis internę, maior quam cor hominis, aut appetitus capere possit. Vt eum ebrium dicimus, qui plus vini accepit, quam vt ferat eius natura, vsusque rationis. Eum quoque ebrium dicimus ac musto diuino plenum, qui maiori copia nectar istud celeste potavit, quam vt natura capere possit. Generat verò hæc sancta ebrietas hos effectus; atque inprimis ad cantica, diuinaque laudes referendas pium animum incitat, lacrymarum fontes profluentes ciet. Subinde hominem ad edendos motus externos inconditos impellit. Hunc Beatus Franciscus diuinas laudes decantans labia lingebat, quasi ex ore mel exprimeret, quod rursus resorberet. Saltant alij, plauduntque ma-

nibus, ingenti clamore testantes voluptatem.

Lib. conf. Ita Beatus Augustinus post conversionem & baptismum suum, ebrius gratia ista dum interpretaretur psalmum quartum *Cum invocarem exaudivisti me*, mirum in modum hanc

Psal. 41. letitiam testabatur. Et si potuisset, uti voce, quæ per univrsium orbem exaudita fuisset, exclamasset, *filij hominum vsquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium.* Nonnulli vagantur palabundi nescientes quid agant. Quod Beato Francisco Xaverio

In eius vita. accidisse testatur Horatius Turcellinus. Alij his delicijs interne occupati obmutescunt, miranturque ac stupent hominum dementiam qui cum hisce delicijs pasci possent, porcorum filiquas admodum studiose conquirant, &

Thren 4. qui nati in croceis, amplectantur stercora. Operant quoque omnium hominum conversionem, & cur ij ad cor non redeant & mirantur, & queruntur. Denique adeo excrevit huiusmodi voluptas, ut cor findi non raro videatur; homoque plane deficeret, nisi & illa gratia, quæ illum gaudio perfundit, eadem tueretur, ac fulciret. Hinc vox illa in canticis.

Can. 2. 5. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.

5. Ebrij post varias lætitiæ gesticulationes in somnum declinant, & ebrij nostri, sedato illo fervoris impetu, in Deo toti conquiescunt, & eo prolixè fruuntur. Hinc sponsus

NVI

426

in canticis. *Adiuro vos filia Ierusalem per capreas
 cervosque camporum, ne suscitatis, neque evigilare
 faciatis dilectam donec ipsa velit. Filie Ierusalem
 animæ piæ sunt. Capree cervique camporū
 sunt sancti eminentes sanctitate, qui relicto
 hominum consortio deserta petunt, montes
 conscendunt, & potius in cælis animo, quàm
 in terris conversantur. Cornua gerunt in
 capite, virtutes nempe Cardinales & præci-
 pue fortitudinem, quibus se contra omnes
 adversarios tueantur; hi, sponsæ seu piarum
 mentium curam gerunt, & eis præcipitur ne
 impediant sponsam in Deo quiescentem,
 quamdiu ipsa velit. Sponsa verò perfruens
 hoc beneficio, ait, *Ego dormio, & cor meum vi-
 gilat. Ex quibus colligimus contemplationē
 nomine somni insigniri. Quod Beatus Gre-
 gorius testatur. Sciendum est, ait, quia in scrip-
 tura sacra somnus figuratè postus tribus modis ac-
 cipitur. Aliquando enim somno mors carnis, ali-
 quando torpor negligentia, aliquando verò expri-
 mitur calcaris terrenis desiderijs quies vita, sicut
 sponsa in canticis canticorum dicitur. Ego dormio
 & cor meum vigilat quia videlicet sancta mens,
 quò se à strepitu temporalis concupiscentiæ compri-
 mit, eò verius interna cognoscit; & tantò alacrius
 ad intima vigilat, quantò se ab exteriori inquietu-
 dine occultat. Quod benè per Iacob in itinere dor-
 mientem figuratur, qui ad caput lapidem posuit &
 obdormiuit, à terra scalam calo inharrentem, in-
 nixum**

CAN. 2. 7.

CAN. 5. 2.

Lib. 5.

moral.

cap. 22.

nixum

nixum scilicet, ascendentes quoque & descendentes Angelos vidit. In itinere quippe dormire, est in hoc vita presentis transitu, a rerum temporalium amore quiescere. Angelos vero ascendentes cernere, est civis supernae patriae contemplari. Hæc Gregorius.

TEXTVS VIGESIMVS PRIMVS

*Ingressusque Moyses medium nebula ascendit
in montem.*

2. **E**iusdem repetitio hic est. Nam verba ista duplici de causa ponuntur, primum quia nondum erat dictum Moysen ad montem pervenisse: deinde dicendum erat, ipsum quadraginta diebus & noctibus, in eo perseverasse. De ingressu in nebula dixerat. Illud de appulsu ad montem, interiecta parenthesis à textus cōtinatione, avulserat: montis ergo mentione facta apposite addit. *Et facti ibi quadraginta diebus & quadraginta noctibus.*

SECTIO SECUNDA.

De alijs contemplationis fructibus.

3. **E**Xintima illa vñione cum Deo, qui voluntatis suę indicia, servis suis
non